

2 Risikosetninger

Ved advarselsmerking av farlige kjemikalier i h.h.t. § 15 i forskriften her, skal setninger som benyttes for å beskrive faremomenter (R-setninger) ha følgende ordlyd:

- R1 Eksplosjonsfarlig i tørr tilstand.
- R2 Eksplosjonsfarlig ved støt, gnidning, ild eller andre antennelseskilder.
- R3 Meget eksplosjonsfarlig ved støt, gnidning, ild eller andre antennelseskilder.
- R4 Danner meget følsomme eksplosjonsfarlige metallforbindelser.
- R5 Eksplosjonsfarlig ved oppvarming.
- R6 Eksplosjonsfarlig ved og uten kontakt med luft.
- R7 Kan forårsake brann.
- R8 Brannfarlig ved kontakt med brennbare stoffer.
- R9 Eksplosjonsfarlig ved blanding med brennbare stoffer.
- R10 Brannfarlig.
- R11 Meget brannfarlig.
- R12 Ekstremt brannfarlig.
- R14 Reagerer voldsomt med vann.
- R15 Reagerer med vann under dannelse av ekstremt brannfarlige gasser.
- R16 Eksplosjonsfarlig ved blanding med oksiderende stoffer.
- R17 Selvantennelig i luft.
- R18 Ved bruk kan brennbare damper/eksplosive damp-luft-blandinger dannes.
- R19 Kan danne eksplosive peroksider.
- R20 Farlig ved innånding.
- R21 Farlig ved hudkontakt.
- R22 Farlig ved svelging.
- R23 Giftig ved innånding.
- R24 Giftig ved hudkontakt.
- R25 Giftig ved svelging.
- R26 Meget giftig ved innånding.
- R27 Meget giftig ved hudkontakt.
- R28 Meget giftig ved svelging.
- R29 Ved kontakt med vann utvikles giftig gass.
- R30 Kan bli meget brannfarlig under bruk.
- R31 Ved kontakt med syre utvikles giftig gass.
- R32 Ved kontakt med syre utvikles meget giftig gass.
- R33 Kan opphopes i kroppen ved gjentatt bruk.
- R34 Etsende.
- R35 Sterkt etsende.
- R36 Irriterer øynene.
- R37 Irriterer luftveiene.
- R38 Irriterer huden.
- R39 Fare for alvorlig varig helseskade.
- R40 Mulig fare for kreft.
- R41 Fare for alvorlig øyeskade.
- R42 Kan gi allergi ved innånding.
- R43 Kan gi allergi ved hudkontakt.
- R44 Eksplosjonsfarlig ved oppvarming i lukket rom.
- R45 Kan forårsake kreft.
- R46 Kan forårsake arvelige skader.
- R48 Alvorlig helsefare ved lengre tids påvirkning.

R49 Kan forårsake kreft ved innånding.
R50 Meget giftig for vannlevende organismer.
R51 Giftig for vannlevende organismer.
R52 Skadelig for vannlevende organismer.
R53 Kan forårsake uønskede langtidsvirkninger i vannmiljøet.
R54 Giftig for planter.
R55 Giftig for dyr.
R56 Giftig for jordlevende organismer (jordbunnsorganismer).
R57 Giftig for bier.
R58 Kan forårsake uønskede langtidsvirkninger i miljøet.
R59 Farlig for ozonlaget.
R60 Kan skade forplantningsevnen.
R61 Kan gi fosterskader.
R62 Mulig fare for skade på forplantningsevnen.
R63 Mulig fare for fosterskade.
R64 Kan skade barn som får morsmelk.
R65 Farlig: kan forårsake lungeskade ved svelging.
R66 Gjentatt eksponering kan gi tørr eller sprukket hud.
R67 Damp kan forårsake døsighet og svimmelhet.
R68 Mulig fare for varig helseskade.

Kombinasjonssetninger

Når flere setninger kombineres i én setning i h.h.t. § 15 i forskriften her, skal ordlyden på setningene være som angitt nedenfor. Kombinasjonen regnes som en setning:

R14/15 Reagerer voldsomt med vann under dannelse av ekstremt brannfarlige gasser.
R15/29 Reagerer med vann under dannelse av giftige og ekstremt brannfarlige gasser.
R20/21 Farlig ved innånding og hudkontakt.
R20/22 Farlig ved innånding og svelging.
R20/21/22 Farlig ved innånding, hudkontakt og svelging.
R21/22 Farlig ved hudkontakt og svelging.
R23/24 Giftig ved innånding og hudkontakt.
R23/25 Giftig ved innånding og svelging.
R23/24/25 Giftig ved innånding, hudkontakt og svelging.
R24/25 Giftig ved hudkontakt og svelging.
R26/27 Meget giftig ved innånding og hudkontakt.
R26/28 Meget giftig ved innånding og svelging.
R26/27/28 Meget giftig ved innånding, hudkontakt og svelging.
R27/28 Meget giftig ved hudkontakt og svelging.
R36/37 Irriterer øynene og luftveiene.
R36/38 Irriterer øynene og huden.
R36/37/38 Irriterer øynene, luftveiene og huden.
R37/38 Irriterer luftveiene og huden.
R39/23 Giftig: fare for alvorlig varig helseskade ved innånding.
R39/24 Giftig: fare for alvorlig varig helseskade ved hudkontakt.
R39/25 Giftig: fare for alvorlig varig helseskade ved svelging.
R39/23/24 Giftig: fare for alvorlig varig helseskade ved innånding og hudkontakt.
R39/23/25 Giftig: fare for alvorlig varig helseskade ved innånding og svelging.
R39/24/25 Giftig: fare for alvorlig varig helseskade ved hudkontakt og svelging.

R39/23/24/25 Giftig: fare for alvorlig varig helseskade ved innånding, hudkontakt og svelging.

R39/26 Meget giftig: fare for alvorlig varig helseskade ved innånding.

R39/27 Meget giftig: fare for alvorlig varig helseskade ved hudkontakt.

R39/28 Meget giftig: fare for alvorlig varig helseskade ved svelging.

R39/26/27 Meget giftig: fare for alvorlig varig helseskade ved innånding og hudkontakt.

R39/26/28 Meget giftig: fare for alvorlig varig helseskade ved innånding og svelging.

R39/27/28 Meget giftig: fare for alvorlig varig helseskade ved hudkontakt og svelging.

R39/26/27/28 Meget giftig: fare for alvorlig varig helseskade ved innånding, hudkontakt og svelging.

R42/43 Kan gi allergi ved innånding og hudkontakt.

R48/20 Farlig: alvorlig helsefare ved lengre tids påvirkning ved innånding.

R48/21 Farlig: alvorlig helsefare ved lengre tids påvirkning ved hudkontakt.

R48/22 Farlig: alvorlig helsefare ved lengre tids påvirkning ved svelging.

R48/20/21 Farlig: alvorlig helsefare ved lengre tids påvirkning ved innånding og hudkontakt.

R48/20/22 Farlig: alvorlig helsefare ved lengre tids påvirkning ved innånding og svelging.

R48/21/22 Farlig: alvorlig helsefare ved lengre tids påvirkning ved hudkontakt og svelging.

R48/20/21/22 Farlig: alvorlig helsefare ved lengre tids påvirkning ved innånding, hudkontakt og svelging.

R48/23 Giftig: alvorlig helsefare ved lengre tids påvirkning ved innånding.

R48/24 Giftig: alvorlig helsefare ved lengre tids påvirkning ved hudkontakt.

R48/25 Giftig: alvorlig helsefare ved lengre tids påvirkning ved svelging.

R48/23/24 Giftig: alvorlig helsefare ved lengre tids påvirkning ved innånding og hudkontakt.

R48/23/25 Giftig: alvorlig helsefare ved lengre tids påvirkning ved innånding og svelging.

R48/24/25 Giftig: alvorlig helsefare ved lengre tids påvirkning ved hudkontakt og svelging.

R48/23/24/25 Giftig: alvorlig helsefare ved lengre tids påvirkning ved innånding, hudkontakt og svelging.

R50/53 Meget giftig for vannlevende organismer, kan forårsake uønskede langtidsvirkninger i vannmiljøet.

R51/53 Giftig for vannlevende organismer, kan forårsake uønskede langtidsvirkninger i vannmiljøet.

R52/53 Skadelig for vannlevende organismer, kan forårsake uønskede langtidsvirkninger i vannmiljøet.

R68/20 Farlig: mulig fare for varig helseskade ved innånding.

R68/21 Farlig: mulig fare for varig helseskade ved hudkontakt.

R68/22 Farlig: mulig fare for varig helseskade ved svelging.

R68/20/21 Farlig: mulig fare for varig helseskade ved innånding og hudkontakt.

R68/20/22 Farlig: mulig fare for varig helseskade ved innånding og svelging.

R68/21/22 Farlig: mulig fare for varig helseskade ved hudkontakt og svelging.

R68/20/21/22 Farlig: mulig fare for varig helseskade ved innånding, hudkontakt og svelging.

3 Sikkerhetssetninger

Ved advarselmerking i h.h.t. § 15 i forskriften her, skal følgende setninger benyttes for å beskrive nødvendige forholdsregler for en forsvarlig håndtering og bruk av kjemikaliene:

- S1 Oppbevares innelåst.
- S2 Oppbevares utilgjengelig for barn.
- S3 Oppbevares kjølig.
- S4 Må ikke oppbevares i nærheten av bolighus.
- S5 Oppbevares under (En egnet væske som angis av produsent, importør eller omsetter).
- S6 Oppbevares under (En inert gass som angis av produsent, importør eller omsetter).
- S7 Emballasjen skal holdes tett lukket.
- S8 Oppbevares tørt.
- S9 Oppbevares på et godt ventilert sted.
- S12 Emballasjen må ikke lukkes tett igjen.
- S13 Må ikke oppbevares sammen med næringsmidler, drikkevarer eller dyrefôr.
- S14 Oppbevares adskilt fra (Uforenelige kjemikalier som angis av produsent, importør eller omsetter).
- S15 Må ikke utsettes for varme.
- S16 Holdes vekk fra antennelseskilder - Røyking forbudt.
- S17 Holdes vekk fra brennbart materiale.
- S18 Skal behandles og åpnes med forsiktighet.
- S20 Det må ikke spises eller drikkes under bruk.
- S21 Det må ikke røykes under bruk.
- S22 Unngå innånding av støv.
- S23 Unngå innånding av gass/røyk/damp/sprøytetåke. (Den eller de aktuelle betegnelser angis av produsent, importør eller omsetter).
- S24 Unngå hudkontakt.
- S25 Unngå kontakt med øynene.
- S26 Får man stoffet i øynene; skyll straks grundig med store mengder vann og kontakt lege.
- S27 Tilsølte klær må fjernes straks.
- S28 Får man stoff på huden, vask straks med store mengder ... (Angis av produsent, importør eller omsetter)
- S29 Må ikke tømmes i kloakkavløp.
- S30 Vann må ikke tilsettes.
- S33 Ta forholdsregler mot utladning av statisk elektrisitet.
- S35 Produktet og emballasjen skal uskadeliggjøres på en sikker måte.
- S36 Bruk egnede verneklær.
- S37 Bruk egnede vernehansker.
- S38 Ved utilstrekkelig ventilasjon, må det benyttes egnet åndedrettsvern.
- S39 Bruk vernebriller/ansiktsskjerm.
- S40 Gulv og tilsølte gjenstander rengjøres med (Angis av produsent, importør eller omsetter).
- S41 Unngå innånding av røyken som oppstår ved brann eller eksplosjon.
- S42 Bruk egnet åndedrettsvern ved utgassing/sprøyting. (Den eller de aktuelle betegnelser angis av produsent, importør eller omsetter).
- S43 Ved brannslukning, bruk ... (Produsent, importør eller omsetter skal oppgi korrekt type av brannslukningsutstyr. Hvis bruk av vann øker faren, tilføy: "Bruk ikke vann").
- S45 Ved uhell eller illebefinnende er omgående legebehandling nødvendig; vis etiketten om mulig.
- S46 Ved svelging, kontakt lege omgående og vis denne beholderen eller etiketten.

S47 Må ikke oppbevares ved temperatur som er høyere enn °C. (Angis av produsent importør eller omsetter).

S48 Skal holdes fuktig med (Egnet materiale angis av produsent, importør eller omsetter).

S49 Må kun oppbevares i den originale emballasjen.

S50 Må ikke blandes med (Angis av produsent, importør eller omsetter).

S51 Må bare anvendes på godt ventilerte steder.

S52 Bør ikke benyttes på større flater i beboelses- eller oppholdsrom.

S53 Unngå direkte kontakt - innhent spesielle opplysninger før bruk.

S56 Ta hånd om dette kjemikaliet og dets emballasje og lever til godkjent avfallsbehandlingsanlegg.

S57 Oppbevares/håndteres slik at forurensning i miljøet unngås. (Sørg for forsvarlig emballering for å forebygge miljøforurensning).

S59 Innhent opplysninger om gjenvinning og ombruk hos produsent/importør/omsetter.

S60 Dette kjemikaliet og dets emballasje skal behandles som spesialavfall.

S61 Unngå utslipp til miljøet. Se helse-, miljø- og sikkerhets- (HMS) datablad for ytterligere informasjon.

S62 Ved svelging må ikke brekning fremkalles: Kontakt lege omgående og vis denne etikett eller emballasje.

S63 Ved uhell ved innånding bringes den skadelidende til frisk luft og holdes i ro.

S64 Ved svelging skylles munnen med vann (bare dersom personen er ved bevissthet).

S210 Bruk trykkluft- eller friskluftsmaske i trange rom.

Kombinasjonssetninger

Når flere setninger kombineres i én setning i h.h.t. § 15 i forskriften her, skal ordlyden på setningene være som angitt nedenfor. Kombinasjonen regnes som en setning:

S1/2 Oppbevares innelåst og utilgjengelig for barn.

S3/7 Emballasjen oppbevares godt lukket på et kjølig sted.

S3/9/14 Emballasjen oppbevares på et kjølig, godt ventilert sted adskilt fra (Angis av produsent, importør eller omsetter.)

S3/9/14/49 Må kun oppbevares i den originale emballasjen på et kjølig, godt ventilert sted adskilt fra... . (Angis av produsent, importør eller omsetter.)

S3/9/49 Må kun oppbevares i den originale emballasjen på et kjølig, godt ventilert sted.

S3/14 Oppbevares kjølig og adskilt fra (Angis av produsent, importør eller omsetter.)

S7/8 Emballasjen skal holdes tett lukket og oppbevares tørt.

S7/9 Emballasjen skal holdes tett lukket og oppbevares på et godt ventilert sted.

S7/47 Emballasjen skal holdes tett lukket og oppbevares ved en temperatur som ikke er høyere enn ... °C. (Angis av produsent, importør eller omsetter).

S20/21 Det må ikke spises, drikkes eller røykes under bruk.

S24/25 Unngå kontakt med huden og øynene.

S27/28 Tilsølte klær må fjernes straks, og får man stoff på huden, vask straks med store mengder ... (Angis av produsent, importør eller omsetter)

S29/35 Må ikke tømmes i kloakkavløp, produktet og emballasjen skal uskadeliggjøres på en sikker måte.

S29/56 Må ikke tømmes i kloakkavløp; ta hånd om dette kjemikaliet og dets emballasje og lever til godkjent avfallsbehandlingsanlegg.

S36/37 Bruk egnede verneklær og vernehansker.

S36/37/39 Bruk egnede verneklær, vernehansker og vernebriller/ansiktsskjerm.

S36/39 Bruk egnede verneklær og vernebriller/ansiktsskjerm.

S37/39 Bruk egnede vernehansker og vernebriller/ansiktsskjerm.

S47/49 Må kun oppbevares i den originale emballasjen ved temperatur som ikke er høyere enn ... °C. (Angis av produsent, importør eller omsetter).